

Olay Soruları

1-2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 27.maddesi, 3634 sayılı Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun uygulamasında yurt savunması ihtiyacına ve aceleliğine Bakanlar Kurulunca karar alınacak hallerde veya özel kanunlarla öngörülen olağanüstü durumlarda gerekli olan taşınmaz malların acele kamulaştırılmasına olanak vermektedir. Hangi durumların "aceleliği" gerektireceği kanun maddesinde somut olarak belirtilmiş olmamakla birlikte, aceleliğine Bakanlar Kurulunca karar verilebilmesi için de maddede yer alan diğer iki koşula paralel nitelik taşıması gerektiği ve ancak acele ve istisnai hallerde Bakanlar Kurulu kararı ile acele kamulaştırma yoluna gidilebileceği kabul edilmelidir.

Elektrik üretimi için izlenebilecek tek yöntemin termik santral yapımı olmadığı, termik santral yapımı için gerçekleştirilecek olağan kamulaştırma işlemine ilişkin usulün görece uzun sürmesinin elektrik üretiminde her hangi bir aksamaya yol açmayacağı, dolayısıyla termik santral yapımı gerekçesiyle alınan Bakanlar Kurulu kararının hukuka uygun bulunmadığı ifade edilebilecektir. Diğer yandan temel kamu hizmetlerinden biri sayılabilecek olan elektrik üretiminin sağlanabilmesi için termik santral yapımının kamu yararı bakımından aciliyet taşıdığı ve dolayısıyla da söz konusu Bakanlar Kurulu kararının hukuka uygun olduğu da söylenebilecektir.

2-a) İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 7. maddesine göre dava açma süresi, özel kanunlarında ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danıştay'da ve idare mahkemelerinde altmış gündür. Olayda ise Kamulaştırma Kanunu uyarınca açılacak bir iptal davası söz konusu olduğundan ve özel Kanun niteliğindeki bu Kanun'da dava açma süresi 30 gün olarak düzenlendiğinden dava 30 gün içerisinde açılmalıdır. Bu süre Bakanlar Kurulu Kararının Resmi Gazetede yayımlanmasını izleyen günden itibaren başlayacaktır.

2-b) Danıştay Kanunu'nun 24. maddesine göre Danıştay, ilk derece mahkemesi olarak, Bakanlar Kurulu kararlarına karşı açılacak iptal ve tam yargı davaları ile tahkim yolu öngörülme-yen kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan idari davaları karara bağlayacaktır. Olayda da bir Bakanlar Kurulu Kararı olduğu için dava Danıştay'da açılacaktır.

3-) İdari işlemlere karşı iptal davası açılabilmesi için davacının dava ehliyetine sahip olması gerekmektedir. İdari yargıda dava ehliyetinin diğer boyutunu ise menfaat ihlali koşulu oluşturmaktadır. İdari işlemin iptalinin istenebilmesi için davacının menfaatinin ihlal edilmiş olması gerekmektedir. Menfaat, davacı ile iptalini istediği idari işlem arasındaki bağı ve ilgiyi anlatır. İdari işlem ile dava açan kişi arasında geçerli, güncel ve ciddi bir ilişki söz konusu ise davada menfaat bağı bulunduğu kabul edilmektedir.

Somut olay bakımından dava ehliyeti geniş yorumlandığı takdirde Ekolojik Yaşamı Koruma ve Destekleme Derneği'nin menfaatinin ihlal edildiği ileri sürülebilir; çünkü dava konusu işlem olan Bakanlar Kurulu kararıyla dernek arasında geçerli, güncel ve ciddi bir ilişki bulunmaktadır. Nitekim çevre, imar, kültür ve tabiat varlıklarına ilişkin işlemlerde herkesin davacı olmak hakkı vardır.(6-7 puan)Diğer taraftan dava ehliyeti dar olarak yorumlandığı takdirde termik santral yapımından dolayı bir menfaatinin haleldar olmadığı, santrale konu alanda yaşamadığı vs. nedenlerle derneğin dava açma ehliyetinin bulunmadığı savunulabilir.

Metin Soruları

1- Aynı maddi veya hukuki sebepten doğan ya da biri hakkında verilecek hüküm, diğerini etkileyecek nitelikte olan davalar bağlantılı davalardır. Bağlantılı davalardan birinin Danıştay'da bulunması halinde dava dosyası Danıştay'a gönderilir. Bağlantılı davalar, değişik bölge idare mahkemesinin yargı çevrelerindeki mahkemelerde bulunduğu takdirde dosyalar Danıştay'a gönderilir.

Bağlantılı davalar aynı bölge idare mahkemesinin yargı çerçevesindeki mahkemelerde bulunduğu takdirde dosyalar o yer bölge idare mahkemesine gönderilir.

2- Yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkansız zararların doğacak olması ile idari işlemin açıkça hukuka aykırı olma şartlarının birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.